

WSPÓŁUDZIAŁ W ZBRODNI WEDŁUG PRAWA KARNEGO UKRAINY I POLSKI: ASPEKT PRAWNOPORÓWNAWCZY

W artykule przedstawiona została instytucja współudziału w odniesieniu do analizy prawnej Kodeksu karnego Ukrainy i odpowiednich przepisów Kodeksu karnego Polski. Autor analizuje podejście prawodawcze do regulacji instytucji współudziału w k.k. obu krajów. Ustalone są ich cechy wspólne i różnice, aspekty pozytywne i negatywne. Zauważa się brak definicji ustawowej współudziału w prawie karnym Polski i w konsekwencji brak nadania obowiązkowego charakteru dla cechy wspólnotowości, jak również dopuszczalności współudziału w zbrodni popełnionej przez niedbalstwo. Autor charakteryzuje rodzaje współników przestępstwa, ich usytuowanie prawne, jak również rodzaje ich odpowiedzialności. Wskazuje się na brak określenia form współudziału w przepisach Polskiego Kodeksu karnego. Uwagę zwraca się również na budowę strukturalną prawa karnego obu państw w odniesieniu do instytucji współudziału.

Słowa kluczowe: współudział w zbrodni, rodzaje współników, formy współudziału, odpowiedzialność karna współników przestępstwa.

R. Orlovsky
doktor nauk prawnych
docent katedry
prawa karnego
Narodowego
Uniwersytetu
Prawnego
im. Jarosława
Mądrego
(Charków, Ukraina)

COMPLICITY IN THE CRIME IN CRIMINAL LAW OF UKRAINE AND POLAND: A COMPARATIVE LEGAL ASPECT

The article deals with the Institute of complicity in the aspect of comparative legal analysis of the norms of the Criminal Code of Ukraine and the relevant provisions of the Criminal Code of Poland. Legislative approaches concerning regulation of the Institute of complicity in the Criminal Code of both countries are analyzed. Their similarities and differences, both positive and negative aspects are set up. The absence of a legislative definition of complicity in the criminal law of Poland is ascertained, and, as a result, not providing to the sign of commonality the compulsory, and the admissibility of complicity in the crimes committed by negligence. Types of accomplices, their legal regulation and peculiarities of their liability are characterized. It is indicated on the lack of regulation in Criminal Code of Poland provisions on forms of complicity. Attention to the structural construction of the criminal laws of both countries regarding the regulation of the Institute complicity is paid to.

Keywords: complicity in the crime, types of accomplices, forms of complicity, criminal liability of accomplices.

СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У статті розглядається інститут співучасті в аспекті порівняльно-правового аналізу норм Кримінального кодексу України і відповідних положень Кримінального кодексу

Польщі. Аналізуються законодавчі підходи щодо регламентації інституту співучасті в КК обох країн. Встановлюються їх спільні риси та відмінності, позитивні та негативні аспекти. Констатовано відсутність законодавчого визначення поняття співучасті у кримінальному законодавстві Польщі і, як наслідок, ненадання ознаці спільності обов'язковості, а також допустимості співучасті у злочинах, вчинюваних з необережності. Охарактеризовані види співучасників злочину, їх законодавча регламентація, а також особливості їх відповідальності. Вказано на відсутність регламентації в КК Польщі положень про форми співучасті. Приділено увагу структурній побудові кримінального законодавства обох країн щодо регламентації інституту співучасті.

Ключові слова: співучасть у злочині, види співучасників, форми співучасті, кримінальна відповідальність співучасників злочину.

Постановка наукової проблеми та її значення. Значний науковий інтерес до інституту співучасті зумовлений дискусійністю багатьох питань. Корисним у цьому аспекті вбачається порівняльно-правовий аналіз кримінального законодавства України та Польщі.

Аналіз останніх досліджень. Проблемам, що пов'язані з інститутом співучасті у злочині, та окремим його питанням присвячені спеціальні дослідження, проведені Д. П. Альошиним, Н. О. Гуторовою, Л. М. Демидовою, Г. П. Жаровською, О. О. Квашею, О. М. Лемешком, Б. В. Лизогубом, Є. К. Марчуком, О. В. Ус, М. І. Хавронюком.

Мета та завдання статті. Встановлення спільних та відмінних рис кримінальних законів вказаних країн має важливе практичне значення, оскільки сприятиме вдосконаленню положень Кримінальних кодексів України та Польщі.

Виклад основного матеріалу. Питанням кримінальної відповідальності за співучасть у злочині в Кримінальному кодексі України 2001 р. (далі – КК України) присвячено розділ VI Загальної частини, який називається «Співучасть у злочині» і включає в себе 6 статей, покликаних регламентувати всі питання кримінальної відповідальності за спільну злочинну діяльність. Слід зазначити, що окремі норми, які стосуються інституту співучасті, містяться і в інших розділах Загальної та Особливої частини КК, що свідчить про те, що інститут співучасті є комплексним.

Так, зокрема, в розділі XI Загальної частини, який називається «Призначення покарання», міститься норма, яка передбачає в якості обставини, що обтяжує покарання вчинення злочину групою осіб за попередньою змовою або організованою групою. Крім того, ст. 68 цього ж розділу регламентує питання призначення покарання за злочин, вчинений у співучасті

Значна кількість норм Особливої частини КК України в якості кваліфікуючих або особливо кваліфікуючих ознак передбачає вчинення того чи іншого злочину групою осіб без попередньої змови, групою осіб за попередньою змовою або організованою групою.

Кримінальний закон Польщі регламентує питання, пов'язані зі співучастю поряд із положеннями щодо незакінченого злочину, присвятивши їм розділ II «Форми вчинення злочину». Власне, саме визначення поняття співучасті польським законодавцем не надається. Розділ побудований таким чином, що основна увага приділяється кримінальній відповідальності осіб, винних у вчиненні забороненого діяння, і лише у контексті цього питання виділені види співучасників (ст. 18 КК Польщі) та положення щодо добровільного запобігання вчиненню забороненого діяння (ст. 23 КК Польщі).

КК України у цьому плані видається більш вдалим, оскільки охоплює всі аспекти співучасті у злочині у розділі кримінального закону із відповідною назвою.

На відміну від КК Польщі, КК України містить загальне визначення поняття співучасті. Співучастю у злочині відповідно до ст. 26 КК України є умисна спільна участь декількох суб'єктів злочину у вчиненні умисного злочину. Наявність законодавчого визначення поняття співучасті забезпечує можливість однозначного вирішення низки питань. Зокрема, співучасть можлива лише за наявності двох чи більше суб'єктів злочину. Співучасть – це умисна спільна участь у вчиненні злочину. У співучасті може бути вчинено тільки умисний злочин.

Аналіз законодавчого визначення співучасті дозволяє виділити її об'єктивні і суб'єктивні ознаки.

Так, з об'єктивної сторони співучасть характеризується кількісною та якісною ознаками. За співучасті у вчиненні злочину беруть безпосередню участь декілька суб'єктів (фізичних осіб) (два чи більше), що досягли віку кримінальної відповідальності і були осудними на час вчинення злочину. Це кількісна ознака співучасті. Якісною ознакою співучасті є спільність дій співучасників, що полягає у наступному: по-перше, діяльність кожного із співучасників взаємопов'язана і спрямована на досягнення єдиного злочинного результату. По-друге, суспільно-небезпечні наслідки (у злочинах з матеріальним складом) є єдиними і неподільними для всіх співучасників, які, незалежно від ролі, що кожен із них виконував, мають відповідати за вчинений злочин у цілому. По-третє, наявність причинного зв'язку між діями співучасників і злочином, який вчинив виконавець, оскільки свідомо діяльність виконавця, що залежить від попередньої діяльності інших співучасників, сприяє досягненню спільного злочинного результату.

Суб'єктивні ознаки співучасті полягають в умисній спільній участі у вчиненні умисного злочину. При чому умисел співучасників повинен бути спільним і закріплюватися в досягненні між ними змови. Така домовленість може бути словесною (вербальною), усною чи письмовою, висловленою за допомогою використання технічних засобів (телефону, Інтернету) тощо. Спосіб досягнення змови не має значення, головну роль відіграє умисел. За загальним правилом, умисел при співучасті прямий. Однак за співучасті можливий і непрямий умисел, зокрема при злочинній діяльності організатора і пособника при вчиненні злочину з матеріальним складом. Мотив і мета діяльності співучасників можуть і не збігатися, що для вирішення питання про наявність чи відсутність співучасті у злочині значення не має, хоча може впливати на кваліфікацію.

Як зазначалось раніше, регламентуючи інститут співучасті, польський законодавець не закріплює власне поняття співучасті. При цьому умисел на вчинення спільних протиправних дій не є за кримінальним правом Польщі характерною ознакою співучасті. Так, відповідно до ст. 20 КК Польщі кожний із співучасників у вчиненні забороненого діяння підлягає відповідальності у межах свого умислу або неумисної вини незалежно від відповідальності решти співучасників. Не виділяє вказана норма і такої характерної для співучасті ознаки як спільність діянь, що взагалі не відповідає розумінню співучасті як такої. До недоліків вказаної норми слід віднести і те, що вона дає підстави стверджувати, що співучасть можлива і в неумисних, тобто необережних діяннях.

КК України містить окрему статтю кримінального закону, в якій чітко перелічені види співучасників із наступним законодавчим визначенням (ст. 27 КК України).

Так, виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами злочину безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила злочин, передбачений цим Кодексом (ч. 2 ст. 27 КК України).

Організатором є особа, яка організувала вчинення злочину (злочинів) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації (ч. 3 ст. 27 КК України).

Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення злочину (ч. 4 ст. 27 КК України).

Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню злочину іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя чи засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, придбати чи збути такі предмети, або іншим чином сприяти приховуванню злочину (ч. 5 ст. 27 КК України).

Параграф 1 ст. 18 КК Польщі виділяє види співучасників: виконавець, керівник, підбурювач та пособник. При цьому питання їх відповідальності врегульовані надто казуїстично.

Зокрема, підлягає відповідальності не тільки той, хто вчиняє заборонене діяння особисто або спільно і в змові з іншою особою, але також і той, хто керує виконанням забороненого діяння іншою особою або, використовуючи залежність іншої особи від себе, доручає їй виконання такого діяння.

Підбурювачем відповідно до параграфу 2 ст. 18 КК Польщі є той, хто, бажаючи, щоб інша особа вчинила заборонене діяння, схилиє її до цього.

За пособництво, відповідно до параграфу 3 ст. 18 КК Польщі, відповідає той, хто, маючи намір на виконання іншою особою забороненого діяння, своєю поведінкою полегшує його вчинення, а особливо надаючи знаряддя, транспортні засоби, надаючи поради або інформацію; або той, хто всупереч правовому обов'язку своєю бездіяльністю полегшує його вчинення іншою особою.

Виходячи із законодавчого визначення, польський законодавець поділяє пособництво на активне і пасивне, в той час, коли кримінально-правова доктрина України поділяє пособництво на інтелектуальне і фізичне.

У кримінальному праві України, крім видів співучасників, виділяють також форми співучасті, що є об'єднаннями співучасників, які розрізняються між собою за характером ролей, що виконують співучасники, і за стійкістю суб'єктивних зв'язків між ними. За об'єктивними ознаками виділяють просту та складну співучасть. Проста співучасть передбачає, що всі співучасники є виконавцями злочину. Складній співучасті характерний розподіл ролей, тобто, крім виконавця, діють й інші види співучасників.

Так, у статті 28 КК України передбачено форми співучасті, виділені залежно від стійкості суб'єктивних зв'язків між співучасниками, а саме: 1) група осіб; 2) група осіб за попередньою змовою; 3) організована група; 4) злочинна організація. Так, відповідно до ч. 1 ст. 28 КК України злочин визнається таким, що вчинений групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.

Злочин визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку злочину, домовилися про спільне його вчинення (ч. 2 ст. 28 КК України).

Злочин визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів, об'єднаних єдиним планом з

розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи (ч. 3 ст. 28 КК України).

Зрештою, злочин визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він скоєний стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації злочинної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших злочинних груп (ч. 4 ст. 28 КК України).

КК Польщі у Загальній частині форм співучасті не визначає, хоча в Особливій частині, а саме в ст. 258 КК Польщі передбачена відповідальність за створення групи чи спільноти, метою яких є вчинення злочинів, у т. ч. податкових або озброєних, керівництво ними чи участь у них. Не підлягає покаранню за ці злочини той, хто: а) добровільно відмовився від участі в цій групі (спільноті); б) повідомив відповідний правоохоронний орган про всі істотні обставини вчиненого діяння або запобіг його вчиненню.

Стосовно кримінальної відповідальності співучасників, то у кримінальному законодавстві України підстави і межі відповідальності співучасників, як правило, визначаються з урахуванням характеру та ступеня участі кожного зі співучасників у вчиненні злочину.

Характер участі – це та роль, яку виконує співучасник у злочині. Ступінь участі – це ступінь виявлення тієї чи іншої ролі при вчиненні злочину, ступінь інтенсивності участі у злочині. Відповідно, характер і ступінь участі кожного співучасника у злочині враховує суд, визначаючи конкретну міру покарання, оскільки співучасть як різновид злочинної діяльності не створює самостійних підстав кримінальної відповідальності.

Так, виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею Особливої частини КК України, яка передбачає вчинений ним злочин. В свою чергу, організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини Кодексу, яка передбачає злочин, вчинений виконавцем. Законодавець вказує на те, що ознаки, які характеризують особу окремого співучасника злочину, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки злочину, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини. У разі вчинення виконавцем незакінченого злочину інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому злочині. У випадках вчинення виконавцем діяння, що не охоплювалося умислом інших співучасників, останні не підлягають кримінальній відповідальності.

Питанню кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації український законодавець присвятив окрему ст. 30 КК України, в якій вказується, що організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі злочини, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за злочини, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у злочині кожен із них.

У теорії кримінального права України також виділяють спеціальні питання відповідальності за співучасть, до яких належать співучасть у злочинах зі спеціальним

суб'єктом, провокація злочину, ексцес виконавця, невдале підбурювання або пособництво, добровільна відмова співучасників.

Так, у разі добровільної відмови від вчинення злочину виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених статтею 17 КК. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того злочину або замах на той злочин, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.

Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення злочину або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про злочин, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення злочину або неусунення перешкод вчиненню злочину.

У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до злочину або за замах на злочин, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.

Що стосується кримінальної відповідальності співучасників за кримінальним законодавством Польщі, то відповідно до параграфу 1 ст. 19 КК Польщі за підбурювання чи пособництво, суд призначає покарання в межах санкції, передбаченої за даний злочин. Параграф 2 ст. 19 КК Польщі встановлює, що при призначенні покарання за пособництво, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.

Ст. 23 КК Польщі закріплює положення про те, що співучасник, який добровільно запобіг вчиненню забороненого діяння, не підлягає покаранню, а щодо співучасника, який добровільно намагався запобігти вчиненню забороненого діяння, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.

Як більш небезпечний різновид підбурювання в ст. 24 КК Польщі розглядається схиляння іншої особи до вчинення забороненого діяння з метою порушення проти неї кримінального переслідування.

У такому випадку, відповідно до КК Польщі, не застосовуються норми, які передбачають добровільну відмову співучасників, надзвичайне пом'якшення покарання відносно співучасника, який добровільно намагався відвернути вчинення злочину, відповідальність підбурювача за замах, якщо виконавець не довів злочин до кінця, можливість застосування надзвичайного пом'якшення покарання або відмова від його призначення при відсутності замаху на злочин.

Висновок. Проведений порівняльно-правовий аналіз кримінального законодавства України та Польщі свідчить про наявність принципово різних підходів щодо законодавчого регулювання інституту співучасті.

Відсутня єдність щодо таких питань, як: поняття співучасті – в КК Польщі воно відсутнє; форм співучасті, які також не використовуються польським законодавцем; можливість співучасті в необережних злочинах, що не характерно для кримінального законодавства України. Очевидно, що такі підходи законодавчої регламентації інституту співучасті польським законодавцем є несприйнятними і не можуть бути запозичені українським законодавцем.

Законодавча регламентація інституту співучасті в КК України має значні переваги, оскільки містить визначення співучасті, видів співучасників, форм співучасті та висвітлює низку інших питань, пов'язаних із відповідальністю за злочин, вчинений у співучасті.

Очевидно, що законодавча регламентація інституту співучасті в КК України може слугувати прикладом для польського законодавця.

Література:

1. Кримінальний кодекс України (із змін та доповн. станом на 5 лютого 2014 р.) / уклад. та підготув. проф. В. І. Тютюгін. – Х.: Одіссей, 2014. – 240 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Х.: Право, 2010. – 456 с.
3. Уголовный кодекс Республики Польша (с измен. и доп. на 1 августа 2001 г.) / Науч. ред. А. И. Лукашова, Н. Ф. Кузнецова, пер. с польск. Д. А. Барилевич. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. – 234 с.

**COMPLICITY IN THE CRIME IN CRIMINAL LAW OF UKRAINE AND POLAND:
A COMPARATIVE LEGAL ASPECT**

R. ORLOVSKY

Formulation of research problem and its significance. Considerable scientific interest in the institution of complicity discussion is caused by many issues. Useful in this respect is seen comparative legal analysis of the criminal laws of Ukraine and Poland.

Analysis of recent researches. The problems associated with the Institute of complicity in the crime and its individual special issue devoted to studies conducted D.P. Aleshin, N.A. Hutorova, L. Demidova, G.P. Zharovska, O. Kvasha, O.M. Lemeshko, B. Lizogub, E.K. Marchuk, O. Us, M.I. Havronyuk.

The aims and objectives of the article. Establishing common and distinctive features of the criminal laws of these countries is of great practical importance, as will improve the provisions of the Criminal Code of Ukraine and Poland.

The main material. The issue of criminal liability for complicity in crime in the Criminal Code of Ukraine 2001 (hereinafter - CC of Ukraine) dedicated to Section VI of the General Part, called "complicity in the crime" and includes 6 articles designed to regulate all matters of criminal responsibility for the common criminal activity.

It should be noted that some provisions relating Institute of participation contained in other sections of the General and the Special Part of the Criminal Code, which indicates that the institution of participation is complex.

In particular, in Section XI of the General Part, called "Sentencing", contains the rule which provides as circumstances aggravating the crime group of persons by prior conspiracy or by an organized group. In addition, Art. 68 of the same chapter regulates the punishment for a crime committed in complicity. A large number of rules of the Criminal Code of Ukraine as aggravating or particularly aggravating circumstances involves the commission of a crime by a group of persons without prior agreement by a group of persons by prior conspiracy or by an organized group. Polish criminal law regulates issues related to complicity, along with provisions for an unfinished crime, dedicating them to the second section "Forms of the crime." In fact, the very definition of complicity Polish legislator is not available.

Section is constructed in such a way that focuses on the criminal liability of persons guilty of committing a prohibited act, and only in this context isolated species accomplices (Art. 18 of the Criminal Code of Poland) and the provisions on voluntary prevent the commission of a prohibited act (Art. 23 of the Criminal Code of Poland).

Criminal Code of Ukraine in this regard seems to be more successful, because covering all aspects of complicity in the crime under criminal law with the appropriate name. Unlike CC Polish Criminal Code of Ukraine provides a general definition of complicity. Complicity in the crime under Art. 26 Criminal Code of Ukraine is intentional joint participation of several actors of the crime of premeditated crime. Availability legal definition of complicity provides unique opportunity to address a number of issues. In particular, participation is possible only if two or more entities crime. Complicity - this is intentional joint participation in crime. Complicity can be committed only premeditated crime. Analysis of the legislative definition reveals the complicity of objective and subjective symptoms. So, with the objective of participation is characterized by numbers and qualitative attributes. With the complicity of a crime are directly involved multiple actors (individuals) (two or more) who have reached the age of criminal responsibility and was sane at the time of the offense.

This is quantitative trait of empathy. Qualitative features of complicity is a community action partners, which is as follows: first, the activity of each of the participants linked to forge a common criminal result.

Secondly, socially dangerous consequences (in the crimes of the material composition) is one and indivisible for all participants, which, regardless of the role that each of them carried out, should be responsible for crime in general.

Thirdly, a causal connection between the actions of participants in the crime and who committed artist as performer conscious activity that depends on the previous work of other partners, contributes to the joint criminal result. Subjective symptoms are complicity in deliberate joint participation in the commission of an intentional crime. With that intent accomplices should be shared and secured in reaching conspiracy between them.

This agreement may be verbal, oral or written and states through the using of technology (phone, internet) and so on. The method of achieving the conspiracy does not matter plays a key role intent.

As a general rule, the intent with direct complicity. However, with the complicity of possible indirect intent, particularly in criminal activity organizers and accomplices in the crime of the material composition.

The motive and purpose of the accomplices may not be the same as that for the question of the presence or absence of complicity in the crime does not matter, although it may affect qualification. As noted earlier, regulating Institute of complicity, the Polish legislator did not actually reinforces the notion of complicity. Thus the intent to commit unlawful acts joint is not under criminal law characteristic feature of Polish complicity.

Thus, in accordance with Art. 20 of the Criminal Poland one of the accomplices in the commission of a prohibited act shall be liable within its intent or unintentional fault, regardless of the remaining liability of accomplices.

Not distinguishes this provision and such characteristic features as a community participatory acts that do not meet the understanding of participation as such.

The disadvantages of the said rules should include the fact that it gives reason to believe that participation is possible and unintentional, that reckless acts.

Criminal Code of Ukraine contains separate article of the criminal law, which clearly lists the types of accomplices followed by legislative definition (Art. 27 of the Criminal Code of Ukraine). Thus, the executor (collaborator) is a person who, in complicity with other actors in crime directly or through the use of other persons under the law shall not be criminally liable for their actions, committed a crime under this Code (ch. 2, Art. 27 of the Criminal Code Ukraine).

The organizer is the person who organized the crime or directed his (their) preparation or

commission.

The organizer is also the person who created an organized group or criminal organization or managed by it, or the person who provided the funding or harboring organized criminal activity of an organized group or criminal organization (ch. 3, Art. 27 of the Criminal Code of Ukraine). Abettor is a person who persuasion, bribery, threats, coercion or otherwise bowed another accomplice to the crime (ch. 4 Art. 27 of the Criminal Code of Ukraine). Accomplice is a person who advices, guidance, provision of means or instruments or the removal of barriers contributed to the commission of a crime other accomplices, as well as a person who has previously promised to hide offender, instrumentss or means of committing the crime, evidence of a crime or other items of crime, to buy or sell such items or otherwise promote conceal the crime (ch. 5, Art. 27 of the Criminal Code of Ukraine).

Paragraph 1 of Art. 18 CC Poland identifies types of accomplices, performer, director, instigator and accomplice.

The question of responsibility settled casuistically too. In particular, liable not only those who commit prohibited acts personally or jointly and in conspiracy with another person, but also someone who manages the execution of a prohibited act by another person or using another person's dependence on himself, instructs her to perform such acts.

Instigator in accordance with paragraph 2 of Art. 18 CC Poland is one who, wishing that the other person has committed a prohibited act, entices her to do so.

By aiding in accordance with paragraph 3. 18 CC Poland to the one who, with the intention to perform a prohibited act by another person, his behavior facilitates its commission, and in particular by providing instruments, vehicles, providing advice or information; or who in spite of a legal duty by inaction facilitating its commission by another person.

Based on the legislative definition, the Polish legislator shares aiding the active and passive at the time when the criminal legal doctrine divides Ukraine aiding predictive and physical.

In criminal law, Ukraine, in addition to types of participants, as distinguished forms of participation, which are associations of participants, which differ in character roles, performing accomplices, and stability of subjective relations between them.

With the objective features distinguish simple and complex complicity. Simple complicity implies that all performers are accomplices of the crime.

Advanced complicity typical roles, that is, except the artist, there are other types of accomplices.

Thus, Article 28 of the Criminal Code of Ukraine envisages forms of participation, depending on the color stability of subjective relations between accomplices, namely:

- 1) a group of persons;
- 2) a group of persons by prior conspiracy;
- 3) an organized group;
- 4) criminal organization.

Thus, according to ch. 1, Art. 28 Criminal Code of Ukraine offense shall be considered to have committed a group of individuals if it involved multiple (two or more) artists without prior agreement among themselves.

A crime is committed by a conspiracy, if it did a few people together (two or more) in advance, before the crime agreed on joint having done (ch. 2, Art. 28 of the Criminal Code of Ukraine).

A crime is committed by an organized group, if its preparation or commission involved several people (three or more), previously organized themselves in stable association to commit to

this and other (s) offenses combined single plan of distribution functions of the band designed to achieve this plan known to all group members (p. 3, Art. 28 of the Criminal Code of Ukraine).

Finally, the offense is committed a criminal organization, if committed by a stable hierarchical association of several persons (five or more), whose members or structural parts are by prior agreement for joint activities organized themselves for the purpose of directly committing grave or especially grave crimes parties to this organization or management or coordination of criminal activity of others, or the functioning of both the criminal organizations and other criminal groups (p. 4 of Art. 28 of the Criminal Code of Ukraine).

CC Poland in the General Part of forms of participation does not specify, but in the Special Part, namely Art. 258 of the Criminal Code provides for Poland responsible for creating a group or community whose purpose is to commit crimes, vol. H. Tax or armed, directing or participating in them.

Not be punished for these crimes someone who: a) willfully refused to participate in this group (community); b) has informed the appropriate authorities of all essential circumstances of the offense or prevented its commission.

With respect to the criminal responsibility of accomplices, the criminal legislation of Ukraine grounds and limits of liability of accomplices usually determined by the nature and degree of participation of each of the participants in the crime. The nature of participation - this is the role played by the accomplice in the crime. The degree of participation - is the degree of detection of a role in the crime, the degree of intensity of participation in the crime.

Accordingly, the nature and extent of participation of each accomplice in the crime into account the court, determining a specific sentence, since participation as a form of criminal activity does not create independent grounds of criminal responsibility. Yes, performer (Contributor) shall be criminally liable under Article of the Criminal Code of Ukraine, which provides that he committed the crime.

In turn, the organizer, instigator and accomplice shall be criminally liable for the relevant part of Article 27 and that section (part of the article) Special Part of the Code, which provides for an offense committed performer.

The legislator indicates that the features that characterize the personality of the individual participants in the offense, are to blame only this accessory.

Other circumstances aggravating and provided for in the articles of the Special Part of this Code as a crime, affecting the qualification of a musician, put the blame on only accessory that is aware of these circumstances.

In the case of the Executive unfinished crime other accomplices be criminally liable for complicity in the rough crime. In the case of the performer acts which are not including intent of other participants, the latter are not subject to criminal liability. The issue of criminal liability of the organizers and participants of an organized group or criminal organization devoted Ukrainian legislator single art. 30 Criminal Code of Ukraine, which indicates that the organizer of an organized group or criminal organization shall be criminally responsible for all crimes committed by an organized group or criminal organization if they are covered by its intent.

Other members of an organized group or criminal organization shall be criminally responsible for crimes in the preparation or commission of which they participated, regardless of the role played in the crime one of them. In the theory of criminal law, Ukraine also provides special liability for complicity, which include complicity in crimes with a special entity, a provocation offense excess artist, failed inciting or aiding voluntary refusal accomplices.

Thus, in the case of a voluntary abandonment of the crime performer (Contributor) are not subject to criminal liability if the conditions stipulated in Article 17 of the Criminal Code.

In this case, other accomplices shall be criminally responsible for the preparation to the crime or attempted crime that, from the commission of voluntarily abandoned performer. Not subject to criminal liability under voluntary refusal organizer, instigator or accomplice if they turned the offense or timely reported the relevant bodies of the offense is prepared or committed.

Voluntary refusal accomplice is also not providing him the means or instruments of the crime or the failure to eliminate obstacles to the commission of the crime. In the case of voluntary refusal of any of the participants executor shall be criminally responsible for preparation of a crime or attempted crime, depending on which of these stages of his act was discontinued.

As for criminal liability of accomplices under the criminal law of Poland, in accordance with paragraph 1 of Art. 19 CC Poland for aiding or abetting, the court sentencing within the penalties provided for the offense.

Paragraph 2 of Art. 19 CC Poland provides that in sentencing for complicity, the court may apply extraordinary mitigation of punishment.

Art. 23 of the Criminal Code establishes the position of Poland that the accomplice who voluntarily prevented the commission of the prohibited act is not punishable as an accomplice as to who voluntarily tried to prevent the commission of a prohibited act, the court may apply extraordinary mitigation of punishment.

As a more dangerous kind of incitement in the art. 24 of the Criminal Poland considered the worship of another person to commit a prohibited act to violate the right to prosecution.

In this case, according to the Polish Criminal Code shall not apply provisions that provide for the voluntary abandonment of accomplices, extraordinary mitigation of sentence with respect to an accomplice who voluntarily sought to avert the crime, the instigator responsible for the attempt, if a crime is not proved by the end, the possibility of emergency mitigation of punishment or rejection of his appointment in the absence of an attempt to commit a crime.

Conclusion. A comparative legal analysis of criminal legislation of Ukraine and Poland indicates that fundamentally different approaches to legal regulation of the institution of complicity.

There is no unity on issues such as: the concept of complicity - in Poland it is no CC; forms of participation that are also used by the Polish legislator; possibility of complicity in the crimes of negligence, which is not typical of the criminal laws of Ukraine.

Obviously, such approaches legislative regulation of the Polish Institute of complicity legislator is unacceptable and can not be borrowed Ukrainian legislator.

The legal regulation of the Institute of complicity in the Criminal Code of Ukraine has significant advantages, because it contains the definition of participation, types of participants, the forms of participation and highlights a number of other issues related to accountability for crimes committed in complicity.

Obviously, the legal regulation of the Institute of complicity in the Criminal Code of Ukraine can serve as an example for the Polish legislator.

References:

1. Кримінальний кодекс України (із змін та доповн. станом на 5 лютого 2014 р.) / уклад. та підготув. проф. В. І. Тютюгін. – Х.: Одиссей, 2014. – 240 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Х.: Право, 2010. – 456 с.

3. Уголовный кодекс Республики Польша (с измен. и доп. на 1 августа 2001 г.) / Науч. ред. А. И. Лукашова, Н. Ф. Кузнецова, пер. с польс. Д. А. Барилевич. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2001. – 234 с.